

החלטה מס' 28/18

החלטת ועדת האתיקה בענין קובלנתו מר יריב אופנהיימר, מזכ"ל שלום עכשיו נגד חבר הכנסת מיכאל בן ארי מיום כ' בסיון התש"ע – 2 ביוני 2010

הקובלנה

ביום 26.4.10 פנה לוועדת האתיקה מר יריב אופנהיימר, מזכ"ל שלום עכשיו, בקובלנה נגד חבר הכנסת מיכאל בן ארי. הקובלנה נוגעת לדברים שפרסם חבר הכנסת בן ארי בתקשורת, בהתייחס להודעת תנועת שלום עכשיו שלפיה לא תעמוד, בעתירה שהגישה בעניין פינוי מאחזים, על דרישתה לכלול בפינוי את בתיהן של שתי משפחות שכולות, משפחת קליין ומשפחת פרץ. לדברי הקובל, תגובת חבר הכנסת, ששודרה בגלי צה"ל והופיעה במספר אתרי אינטרנט, גרסה בין היתר כי "הפשרה של חבורת הבוגדים של שלום עכשיו היא התחמקות מרושעת... בזמן שאופנהיימר וחבריו מתמסטלים בעמק האלכוהול, חלוצים כדוגמת קליין ופרץ מגינים על ארצנו בחירוף נפש."

הקובל כתב לוועדת האתיקה כי מעולם לא בילה ב"עמק האלכוהול", כי הוא משרת מדי שנה בשירות מילואים קרבי, וכי יש בדברי חבר הכנסת בן ארי פגיעה חמורה בשמו שלו, ובשמה של תנועת שלום עכשיו. לדבריו, לצד החובה לאפשר חופש ביטוי לחברי הכנסת, על ועדת האתיקה לשמור על זכותו של האזרח להתגונן בפני אמירות שקריות והוצאת דיבה.

תגובת חבר הכנסת הנקבל

חבר הכנסת בן ארי טוען בתגובתו כי יש לדחות את הקובלנה נגדו ממספר סיבות, וביניהן חוסר נקיון כפיים של הקובל, טענת אמת דיברתי, וכן חופש הביטוי של חברי הכנסת, כפי שאף פורש בידי ועדת האתיקה.

החלטת ועדת האתיקה

ועדת האתיקה נדרשה במספר החלטות, חלקן מהעת האחרונה, לחופש הביטוי הרחב של חברי הכנסת, ועמדה על החשיבות בכך שחברי הכנסת יוכלו לבטא בלא חשש את עמדותיהם ואת עמדת ציבור בוחריהם בסוגיות שעל סדר היום הציבורי (ראו למשל החלטות מס' 21/18 ו-22/18). מבחנו של חופש הביטוי הוא במקום שבו נאמרים דברים קשים וחמורים, שיש הרואים בהם פגיעה. נוכח עקרונות אלה החליטה ועדת האתיקה, גם במקרה זה, שלא לנקוט סנקציה נגד חה"כ בן ארי.

יחד עם זאת מבקשת ועדת האתיקה להעיר כדלקמן: הזכות לחופש ביטוי, ובכלל זה זכותם הרחבה של חברי הכנסת לחופש ביטוי פוליטי, אינה נטולת גבולות. לצדה, עומדת זכותו של אדם לשם טוב, הנחשבת אף היא לזכות יסוד בעלת משקל רב במשטר חוקתי המכיר בכבוד האדם. התבטאויות קשות נגד אדם, במיוחד כאשר מדובר במי שאינו נבחר ציבור ועל אחת כמה וכמה כאשר הדברים אינם נוגעים לפעילותו הציבורית, עלולות לעלות כדי הכפשה גרידא.

אין דין התבטאות נגד קבוצה פוליטית, כדין התבטאות נגד אדם פרטי, גם אם הוא משתייך לקבוצה כזו. על חברי הכנסת להיזהר מהטלת דופי אישי באדם, כפי שנעשה הדבר במקרה של מר אופנהיימר, ועליהם להימנע מלהיתלות בחופש הביטוי כדי להכשיר התבטאות הפוגעת בכבודו של אדם ומבזה את שמו הטוב.

העלאת טענות שווא נגד אדם באופן אישי, גם אם היא חוסה תחת החסינות של חברי הכנסת, הינה בלתי ראויה, ועל חברי הכנסת להימנע מכך.